

Mihalj Njilaš
ostaje na čelu
Pokrajinskog sekretarijata

Potpisana Deklaracija
između
Srbije i Hrvatske

25 Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

jun 2016

Odloženo otvaranje poglavlja 23

Bošnjačko nacionalno
vijeće preuzele
predsedavanje
Koordinacijom

Završen
petogodišnji
projekat podrške
inkluziji Roma

IZDVAJAMO

Potpisana Deklaracija između Srbije i Hrvatske

Hrvatska zajednica u Srbiji pozitivno ocenjuje potpisivanje Deklaracije o unapređenju odnosa i rešavanju otvorenih pitanja između Srbije i Hrvatske, ocenjuje u razgovoru Slaven Bačić, predsednik Nacionalnog saveta hrvatske nacionalne manjine.

Okončan petogodišnji projekat

Petogodišnji projekat infrastrukturnih radova i projekata za podršku zapošljavanju Roma, koji je finansirala Kraljevina Švedska završen je 27. juna, a 2.500 Roma iz 13 različitih opština bili su direktni korisnici tog programa.

Ardita Sinani – predsednica Skupštine opštine Preševo

Na čelu Skupštine opštine Preševo u predstojećem periodu biće Ardita Sinani. Ovo je prvi put u istoriji Preševa da je žena dobila tako visoku rukovodeću poziciju u nekom državnom organu.

Nova igrana edukativna serija na slovačkom jeziku

Nakon dugog niza godina snimljena je igrana edukativna serija na slovačkom jeziku „U potrazi za mekim F“. Serija je nastala u koprodukciji Radio-televizije Vojvodine, Asocijacije slovačkih novinara, Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine i Antifriz filma

Ako imate pitanje vezano za funkcijonisanje Nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 25

Hoće li se razvijati interkulturalnost?

Kraj školske godine je osim uobičajene radosti među učenicima osnovnih škola izazvao i pometnju i to u vidu anketnih lista, na kojima su se izjašnjavali koji jezik nacionalne zajednice sa elementima nacionalne kulture će izučavati od naredne školske godine. Možda su u većoj dilemi bili roditelji koji nisu mogli da pomognu svojoj deci koji jezik (od ukupno 14 ponuđenih) da izaberu, pored već postojećih izbornih predmeta.

Pojedini mediji su pisali da su se u jednoj od beogradskih osnovnih škola učenici mahom opredeljavali za slovački i mađarski jezik. Nameće se pitanje U čemu je problem? Naravno, problem nije u jezicima, već u sprovođenju same nastave. Naime, još uvek nije poznato da li će izučavanje izbornih predmeta, odnosno jezika nacionalnih zajednica biti omogućeno u svakoj školi ili će se obavljati na nivou više škola.

Prema nezvaničnim informacijama iz Ministarstva prosvete način organizovanja nastave biće poznat tek kada se bude znalo koliko je zainteresovanih. Kao opcija spominju se i letnje i zimske škole, kod kojih se automatski nameće pitanje finansiranja istih.

Iako je letnji raspust u toku ne treba se opuštati. Nadajmo se da će se do 1. septembra rešiti pitanje izbornih predmeta i da ovo nije potez Ministarstva od kojeg se odustaje kod prvog problema. Ako je počelo rešavanje otvorenih pitanja između Srbije i Hrvatske, kao i pitanje Srbije na putu ka EU logično je da se reši i ovakav problem.

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

ODLOŽENO OTVARANJE POGLAVLJA 23

IZVOR: Tanjug

Na sastanku održanom 30. juna, zemlje članice EU nisu postigle dogovor o otvaranju poglavlja 23 i 24 u pregovorima o članstvu sa Srbijom. Uprkos očekivanjima, odluka nije mogla biti doneta, jer se dve članice nisu saglasile sa otvaranjem ovih poglavlja, Hrvatska – kako je rečeno – iz suštinskih razloga, i Velika Britanija – iz tehničkih razloga. Zvaničnici Republike Slovačke, koja je preuzeila predsedavanje EU, najavili su da bi ova poglavila mogla biti otvorena u julu ili septembru.

Iako je ranije Republika Hrvatska odobrila nastavak priprema za otvaranje poglavlja 23, uz dogovor sa Evropskom komisijom da neki od zahteva Zagreba budu ugrađeni u zajedničku pregovaračku poziciju EU, ispostavilo se da Zagreb ima dodatne zahteve u odnosu na utvrđene kompromisne formulacije.

Pored poznatih zahteva u vezi sa pravima hrvatske manjine i jurisdikcijom suda za ratne zločine, Zagreb je insistirao da se u tekstu prelaznih merila koje Srbija treba da ispunji tokom pregovora unese i pitanje odštete za žrtve ratnih zločina i rešavanje pitanja nestalih, što nije bilo prihvatljivo za Evropsku komisiju i druge zemlje članice.

Evropska komisija i holandsko predsedništvo EU nastavili su konsultacije sa Zagrebom na tu temu, sa ciljem da konsenzus eventualno bude postignut na sastanku ambasadora zemalja članica 30. juna, međutim do otvaranja poglavlja nije došlo.

Iznenadujući stav Velike Britanije obrazložen je "tehničkim razlozima koji su posledica Bregzita". Međutim, ovi razlozi nisu predstavljali prepreku za otvaranje novih poglavlja u pregovorima sa Turskom i Crnom Gorom.

Postizanje konsenzusa o tom pitanju biće od 1. jula posao Slovačke, koja u drugoj polovini godine predsedava EU. Slovački predstavnici su najavili da će otvaranje poglavlja sa Srbijom biti jedan od prioriteta njihovog predsedavanja u politici proširenja EU. Ambasadori Hollandije, Slovačke i Nemačke u Srbiji izrazili su podršku nastavku procesa proširenja EU i nadu da će poglavlja 23 i 24 u pregovorima o članstvu sa Srbijom "biti otvorena što pre".

Povodom neotvaranja poglavlja reagovao je prvi potpredsednik Vlade Srbije i ministar spoljnih poslova, Ivica Dačić. Rekao je da je šokiran odlukom EU: "Takva odluka je sramna, neshvatljiva i ponizjavajuća za Srbiju. Ona je rezultat političke

namere da se zaustavi ili uspori evropski put Srbije."

Premijer Republike Srbije, Aleksandar Vučić, govoreći o britanskoj i hrvatskoj blo-

**Vučić:
19. jula otvaramo
poglavlja 23 i 24**

**Posle Samita lidera Zapadnog Balkana u Parizu
predsednik vlade Aleksandar Vučić izjavio je da je
Srbija dobila zeleno svetlo
za poglavlja 23 i 24, koja
će biti otvorena 19. jula.**

kadi otvaranja poglavlja 23, rekao je da Srbija želi najbolje odnose sa Velikom Britanijom i nastaviće da ih razvija, iako nije jasno kakve su ih to tehničke prepreke sprečile da uskrate saglasnost za otvaranje poglavlja u pregovorima sa Srbijom, ali ne

i s Crnom Gorom i Turskom. Dodao je i da će Srbija obaviti svoj deo posla i kad je reč o dogovoru s Hrvatskom.

**Miščević: Mi smo spremni
da otvorimo poglavlja već sutra**

Šefica pregovaračkog tima Srbije, Tanja Miščević, kaže da se procedure u vezi s otvaranjem poglavlja 23 i 24 nastavljaju kroz radna tela, da je Srbija spremna da ih otvari odmah, a da zavisi od dogovora država članica kada će to biti.

Ona naglašava da države članice treba da naprave kompromis između sebe kako bi omogućile Srbiji da krene dalje u evrointegracionom procesu i zahvaljuje Hollandiji, kao predsedavajućoj zemlji u prvih šest meseci ove godine, ali i ostalim državama članicama, na angažovanju u tom poslu.

Miščević naglašava da su države članice "dobro razumele zašto je bitno otvoriti poglavlja koja se odnose na vladavinu prava".

"U pitanju su noseća poglavlja za reformu jednog društva, ali i za razvojnu agendu Srbije", izjavila je Miščević u Briselu.

Šefica pregovaračkog tima Srbije kaže da očekuje od država članica da i u narednim godinama nastave da podržavaju Srbiju na dugom putu evrointegracija, ali i da se nada da će vrlo brzo doći do unutrašnje saglasnosti članica Unije o otvaranju poglavlja 23 i 24.

"Otvaranje ova dva poglavlja je bio važan faktor motivacije za čitavu administraciju, od ministarke za evrointegracije do celog tima koji učestvuje u pregovaračkom procesu. Angažovali smo se da otvorimo ova poglavlja, ne samo da bismo ih otvorili već da bismo išli dalje, da bismo mogli da razgovaramo sa EU o drugim poglavljima kojima predstoji otvaranje. Nadam se da će ta prilika vrlo brzo i doći", poručila je Miščević.

Ona dodaje da trenutno nema preciznih rokova kada bi moglo da dođe do otvaranja poglavlja 23 i 24. Prema kalendaru EU to bi moglo da bude već u julu, na početku slovačkog predsedavanja EU.

Bez obzira na to, Miščević poručuje da je Srbija spremna da otvoriti ta poglavlja već sutra.

Mihalj Njilaš na čelu Pokrajinskog sekretarijata

Većinskom odlukom poslanika Skupštine AP Vojvodine na čelu Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice i ubuduće biće Mihalj Njilaš, koji je ujedno i jedan od trojice potpredsednika pokrajinske vlade.

Mihalj Njilaš je rođen 1962. u Oromu, Kanjiža. Završio je Pravni fakultet u

Novom Sadu, a radio je kao direktor u Fabrici nameštaja "Budućnost" u Subotici od 1990. do 1993. Bio je sudija Opštinskog suda u Kanjiži. Vodio je svoju advokatsku kancelariju, a od 2008. do 2014. bio je predsednik Opštine Kanjiža, a od 2014. bio je pokrajinski sekretar za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine-nacionalne zajednice. Član je Saveza vojvođanskih Mađara.

**KOORDINACIJA
NACIONALNIH SAVETA
NACIONALNIH MANJINA**

Bošnjačko nacionalno vijeće predsedava Koordinacijom

Na sednici Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina održanoj 20. juna u Novom Sadu, Bošnjačko nacionalno vijeće preuzealo je predsedavanje ovim telom. Za potpredsednika je predložen i izabran predsednik Mađarskog nacionalnog saveta, Jene Hajnal. Do sada je funkciju predsednice Koordinacije obavljala Ana Tomanova Makanova, predsednica Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, dok je potpredsednik bio sadašnji predsednik Koordinacije.

Na sastanku se raspravljalo o procesu izrade novih zakona iz oblasti zaštite prava i sloboda manjinskih naroda, rada nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina, ako i o anketiranju učenika i roditelja o izboru učenja maternjeg jezika.

MANJINSKI JEZICI KAO IZBORNI PREDMET Anketni listići zbunili i roditelje i direktore

Anketni listići sa spiskom izbornih predmeta koji su početkom juna podeljeni roditeljima na izjašnjavanje, izazvali su pravu zbrku po školama. Mnogi roditelji su izrazili nezadovoljstvo jer se u školi koju pohađaju njihova deca među ponuđenim izbornim predmetima nije našao neki od manjinskih jezika, dok drugima nije jasno da li deca obavezno moraju da se opredеле za fakultativno učenje nekog od tih jezika. Kako navodi direktor jedne beogradске škole, učenici te škole su masovno tražili da fakultativno uče mađarski ili slovački, ali on nije mogao da potvrdi roditeljima da li će to zaista i biti moguće od septembra.

Zorana Lužanin, državna sekretarka u Ministarstvu prosvete, objašnjava da svi učenici od prvog do osmog razreda osnovne škole imaju pravo da uče neki od 14 jezika nacionalnih manjina sa elementima nacionalne kulture kroz fakul-

tativnu nastavu, koja nije obavezna.

- Ideja je da se kroz letnje, zimske škole ili radionice učenici upoznaju sa jezikom i kulturom nacionalnih manjina, a tek kada bude videli kakvo je interesovanje i da li imamo dovoljno stručnog kadra, znaće se i na koji način će fakultativna nastava biti organizovana. Ukoliko, recimo, to bude kroz letnju školu u nekom mestu u Srbiji, ideja je da deca tamo borave po subvencionisanim cenama, a ako se organizuje u Beogradu jednodnevni ili dvodnevni seminar verovatno će biti besplatno - objašnjava Lužanin.

Od naredne školske godine postojaće i mogućnost da se manjinski jezici uče kroz nastavu izbornih predmeta. Ponuda izbornih predmeta koju svaka škola definiše u skladu sa raspoloživim kadrovima proširena je nekim od manjinskih jezika, a odluka šta će se naći na listi doneta je uz konsultacije sa

školskim upravama. Na anketnim listićima koji su podeljeni đacima navedeno je i da postoji mogućnost da nastava iz izbornog predmeta jezika nacionalne manjine bude organizovana za više škola, jer sve zavisi i od broja prijavljenih, ali i od raspoloživog kadra. Detaljan plan realizacije nastave roditelji će dobiti na početku naredne školske godine i tada će imati šansu da se predomisle, ukoliko procene da njihovom detetu ne odgovara da ide u susednu školu da bi, recimo, tamo slušalo određeni jezik.

- U nekim beogradskim školama, recimo, na listi izbornih predmeta našao se romski jezik sa elementima nacionalne kulture, a tamo gde nema nijednog jezika znači da je procenjeno da neće biti dovoljno zainteresovanih. Roditelji sa spiska izbornih predmeta biraju jedan kao obavezan, a ako dete, recimo, želi da uči romski, a škola ga nije ponudila, on može taj jezik da izabere kao fakultativni - pojašnjava Lužanin.

Okončan petogodišnji program podrške inkluziji Roma

Izvor: Tanjug/Foto: OSCE

Petogodišnji projekat infrastrukturnih radova i projekata za podršku zapošljavanju Roma, koji je finansirala Kraljevina Švedska završen je 27. juna, a 2.500 Roma iz 13 različitih opština bili su direktni korisnici tog programa.

Danijela Janković iz Kancelarije za ljudska i manjinska prava navela je da se projekat realizuje gotovo punih pet godina, te da je taj program podrške lokalnim zajednicama u inkluziji osetljivih grupa jedna od najvidljivijih, finansijski najznačajnijih aktivnosti.

Takođe, kako je rekla, jednako je važno da su rezultati tog projekta isto značajni - pružena podrška za angažovanje savetnika u resornim ministarstvima za inkluziju Roma, angažovanje lokalnih koordinatora, kao i program staziranja za mlade ljudi, da upoznaju sistem državne uprave, provodeći

jedno vreme u njemu, a naglasila je i da je više desetina raseljenih porodica dobilo podršku u realizaciji programa seoskih domaćinstava.

“Veoma je važno naznačiti da međunarodna zajednica i srpska vlada čine sve što mogu, iako se

često čuje da se ne ulaže dovoljno napora, pa ovaj projekat šalje konkretni signal da se o inkluziji Roma brine i vodi računa”, rekao je savetnik za razvojnu pomoć Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA), Torni Svenungson, na svečanom uručivanju sertifikata opštinama učesnicima projekta.

Svenungson je istakao da Kraljevina Švedska godišnje odvaja oko 10 miliona evra pomoći Srbiji za projekte inkluzije manjinskih grupa, jačanja civilnog društva, kako bi se poboljšao život građana i podupro put ka EU.

“Program koji se završio i koji ima konkretnе rezultate, sastavni deo je bio tih napora. Kraj tog programa ne znači kraj podrške i pomoći koju Švedska pruža Srbiji, nastavićemo sa našim radom u pružanju pomoći, sarađujući sa različitim partnerima, hoćemo da ispratimo novu politiku nove vlade i očekujem da će projekat inspirisati nove mere i u drugim opštinama, želim vam puno sreće i samo tako nastavite”, rekao je Svenungson.

Šef Misije OEBS-a u Srbiji, Peter Burkhard, istakao je da je taj projekt doprineo inkluziji Roma u ključnim oblastima zbrinjavanja, stanovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, a direktnu korist imalo je više od 2.500 Roma.

Burkhard je ubedjen da taj projekt predstavlja model dobre pra-

kse koji se može preneti na ostale samouprave.

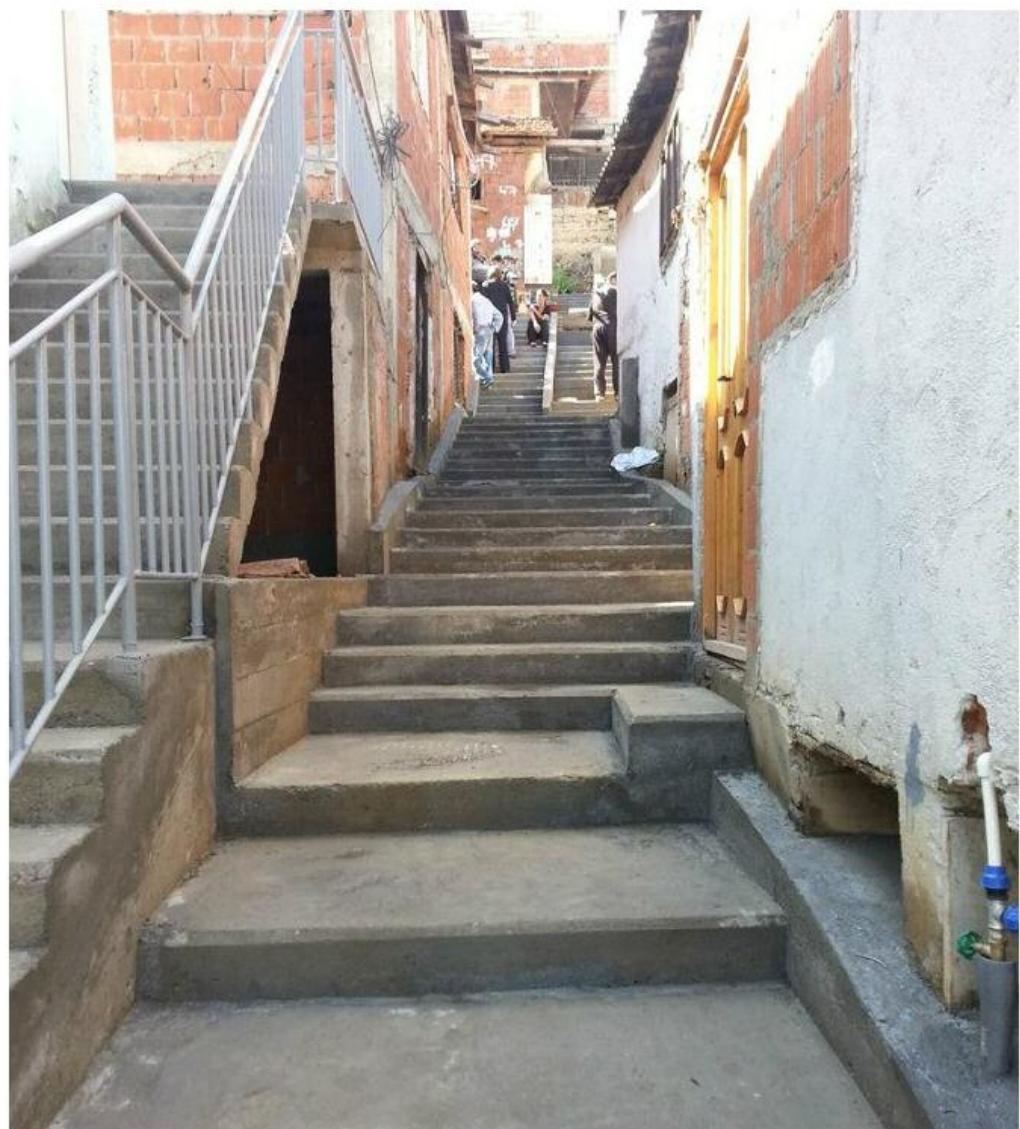
“Želeo bih da podstaknem predstavnike lokalnih samouprava da nastave sa odličnim radom na društvenoj inkluziji svih osetljivih grupa. Inkluzija Roma počinje na lokalnom nivou u njihovim zajednicama i opštinama, nadam se da će druge lokalne samouprave videti ove primere i povesti se za njima”, rekao je Burkhard, obraćajući se na srpskom.

Predsednik Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine Vitomir Mihajlović izrazio je duboku zahvalnost zbog uspešnog projekta, ocenjujući da takve projekte, koji

utiču na poboljšavanje života građana treba proširiti na veći broj gradova.

“U 94 opštine žive pripadnici Roma, a samo jedan manji broj opština pokušava da reši njihove probleme. U Romskom savetu pokušavamo da budemo partneri, a na nacionalnom nivou postoji briga vlade Srbije za unapređenje života Roma, stanovanje, zdravstveni položaj, stanovanje, sa posebnim akcentom na stambeno zbrinjavanje i zapošljavanje”, rekao je Mihajlović.

Projekat, koji je trajao od 2010. do 2016. finansirala je švedska agencija SIDA, imao je tehničku podršku OEBS-a i Kancelarije za ljudska i manjinska prava i u njemu je učestvovalo 13 gradova ili opština- Koceljeva, Ruma, Obrenovac, Prokuplje, Zvezdara, Kuršumlija, Doljevac, Loznica, Senta, Požega, Knjaževac, Ivanjica i Zajecar.

Potpisana Deklaracija o odnosima Srbije i Hrvatske

Izvor: Tanjug

Predsednik vlade u tehničkom mandatu, Aleksandar Vučić, i predsednica Hrvatske, Kolinda Grabar-Kitarović, potpisali su 20. juna u Subotici Deklaraciju o unapređenju odnosa i rešavanju otvorenih pitanja Srbije i Hrvatske, koja sadrži šest tačaka.

To bi, kako se navodi, trebalo učiniti na osnovu Sporazuma između Srbije i Crne Gore i Hrvatske o zaštiti prava srpske i crnogorske manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori, potписаног 15. novembra 2004. u Beogradu, kao i Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, usvojene od strane Saveta Europe 10. novembra 1994.

U drugoj tački Deklaracije navodi se da odmah treba pristupiti pregovorima državnih komisija o određivanju granične linije između Srbije i Hrvatske, na osnovu međunarodnog prava. U dokumentu se navodi i da dve države nemaju nikakvih teritorijalnih zahteva, te da su obe države spremne da, u slučaju da bilateralni pregovori u razumnom vremenu ne uspeju,

Deklaracijom je dogovoreno da se, u cilju unapređenja bilateralnih odnosa, regionalne saradnje i stabilnosti kao i rešavanja otvorenih pitanja između dve države, aktivno pokrenu ili ubrzaju procesi unapređenja bilateralne zaštite manjina – srpske u Hrvatskoj i hrvatske u Srbiji.

svoj teritorijalni spor iznesu pred međunarodne pravosudne institucije.

Kao treća tačka je navedena saglasnost da su i Srbija i Hrvatska spremne ubrzati primenu Sporazuma o pitanjima sukcesije, potписанog 29. juna 2001. u Beču.

Deklaracijom se potvrđuje i da su obe države saglasne da je potraga za nestalim osobama prioritetno humanitarno pitanje i da će uložiti iskrene i maksimalne napore u traženju nestalih.

Obe države svesne su novih izazova pred Evropom i svetom, posebno međunarodnog terorizma i svetske migrantske i izbegličke krize, navodi se u deklaraciji i dodaje da su spremne aktivno i koordinirano da deluju u borbi protiv terorizma i izbegličke krize.

Poslednja tačka odnosi se na zajedničke prekogranične projekte,

a navodi se da su obe države spremne da aktivno deluju u zajedničkim razvojnim i prekograničnim projektima EU.

**Vučić i Grabar-Kitarović
u Donjem Tavankutu
i Dalju**

Potpisivanju Deklaracije prethodila je poseta Donjem Tavankutu, mesta kod Subotice, u kojem većinsko stanovništvo čine Hrvati i Bunjevci, kao i poseta rodne kuće srpskog naučnika Milutina Milankovića u Dalju u Hrvatskoj.

U Tavankutu su obišli galeriju Prve

**Obe države su
spremne da aktivno
deluju u zajedničkim
razvojnim i prekogra-
ničnim projektima
Evropske unije.**

kolonije naive u tehnici slame i prisustvovali umetničkom programu kulturno-umetničkog društva HGU „Festival bunjevačkih pišama“ i pevačke grupe „Kraljice

Bodroga“, dok su u Dalju svečano otkrili bistu M. Milankovića i razgovarali sa predstavnicima srpske nacionalne manjine u toj zemlji. Predsednika srpske vlade i hrvatsku predsednicu pored Dunava dočekali su meštani, sa aplauzom i porukama da su zadovoljni što su oni danas tu. U Dalju, inače, žive Srbi, Hrvati i Mađari, a Srbi su većinski narod.

U Milankovićevoj kući sačekao ih je predstavnik Srba u Hrvatskoj, poslanik u Saboru Milorad Pupovac, a susretu je prisustvovao i ministar spoljnih poslova Srbije, Ivica Dačić.

Najsloženije je stanje u obrazovanju

Potpisivanje Deklaracije o unapređenju odnosa u rešavanju otvorenih pitanja između Srbije i Hrvatske mnogi su okarakterisali kao istorijski čin. O značaju ove Deklaracije, kao i o drugim pitanjima razgovarali smo sa Slavenom Bačićem, predsednikom Nacionalnog saveta hrvatske nacionalne manjine.

Potpisivanjem Deklaracije predsednica Hrvatske i premijer Srbije obavezali su se da će poraditi na boljim odnosima između dve zemlje. Koji su to problemi koje bi po vašem mišljenju trebalo najpre rešiti?

U svakom slučaju, za manjinske zajednice u obe zemlje značajno je što je ovo pitanje prva od 6 tačaka deklaracije. Kada je reč o hrvatskoj zajednici u Srbiji, uprkos značajnim naprecima u zadnjih petnaestak godina, ostao je niz otvorenih pitanja, od kojih smo neka uspeli da uključimo u Akcioni plan za ostvarivanja prava nacionalnih manjina, dok druga pitanja, zbog protivljenja vlasti, nisu uspela ući. Svakako, da za nas najvažnije pitanje predstavlja sprovođenje čl. 9. Sporazuma o zaštiti manjina, koji se odnosi na garantovane mandate za predstavnike hrvatske zajednice na republičkom, pokrajinskom i lokalnim nivoima, kao i učešće u izvršnim organima na lokalnom nivou. Za nas je sprovođenje ovog sporazuma jednostavno pitanje vladavine prava i sprovođenje preuzetih obaveza.

Naime, političko predstavljanje nacionalnih manjina je ključno pitanje, jer postojeći model je odgovarajući samo za 3-4 najbrojnije manjine, a međunarodni dokumenti u zadnjih nekoliko godina (Drugo i Treće mišljenje za Srbiju Savetodavnog komiteta Okvirne konvencije – 2009. i 2013, Rezolucije Komiteta ministara o primeni Okvirne konvencije iz 2011. i 2015, Ekspertski izveštaji o stanju manjinskih prava iz 2011. i 2015), govore o potrebi i da manje brojne nacionalne manjine budu parlamentarno zastupljene. Nadamo se da bi sprovođenje sporazuma za hrvatsku manjinu, ili reci-procitet za slučaj Rumunije, mogao uticati na sveobuhvatnije rešavanje ovog ključnog pitanja.

Kako hrvatska zajednica u Srbiji komentariše potpisivanje Deklaracije?

Reakcije su nepodeljeno pozitivne, jer svaki takav susret ohrabruje članove naše zajednice i obeshrabruje one koji na to ne gledaju nedobronamerno.

Za nekoliko meseci počinje nova školska godina. Kakva je situacija u obrazovanju?

Tu je stanje najsloženije. Posebno bih istaknuo pitanje statusa Hrvatski (Maternji uopšte) jezik sa elementima nacionalne kulture, koji je Ministarstvo prosvete derogiralo (učenje u nekakvim letnjim školama na osnovu nekakvih međunarodnih donacija!?), dok su manjine zapravo želetele unaprediti status tog predmeta. Također je nerešeno i pitanje obrazovanja kadrova za nastavu na hrvatskom. Neophodne su i mere ohrabivanja roditelja radi upisa dece u nastavu na manjinskim jezicima.

Da li ste zadovoljni brojem škola u

kojima se nastava izvodi na hrvatskom jeziku?

Sigurno je da bi takvih škola moglo biti više, međutim, iz niza razloga (a posebno bih apostrofirao strah roditelja), vrlo teško povećavamo broj škola, iako smo mnoge pomake napravili u zadnjih 5-6 godina, pre svega u Sremskoj Mitrovici i južnom Podunavlju.

Kakva je situacija sa udžbenicima? Znamo da se svake godine javljaju problemi sa udžbenicima na jezicima nacionalnih zajednica.

Pozitivno je da je napokon počelo rešavanje finansiranja udžbenika za nastavu na hrvatskom (kao i za druge jezike) ove školske godine i da su rezultati vidljivi. Nadamo se da će trend biti nastavljen. Ove godine radimo neke autorske udžbenike (muzičko), a sledeće godine radićemo i nacionalne dodatke (istorija, likovno itd.), a onda ostaje i izrada udžbenika za predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.

Da li biste mogli uporediti položaj hrvatske nacionalne zajednice u odnosu na druge zajednice u Srbiji, odnosno Vojvodini?

Višestruko je složeniji i drugačiji. Najprije, naši pripadnici su bili najizloženiji etnički motiviranom nasilju 1990-ih godina, što i dan danas ima posledice kroz strah, čak i kod izjašnjavanja. Dalje, nova smo manjina, bez manjinske tradicije (npr. za razliku od Slovaka ili Rusina). Uz to smo i izuzetno teritorijalno disperzirani (Subotica sa okolinom, Sombor sa okolinom, šokačka sela razasuta uz Dunav, sremska mesta u kojima žive Hrvati nedovoljno su povezana, Hrvati u Novom Sadu, Beogradu i Nišu i drugim gradovima uže Srbije, a na kraju tu je i izuzetna subetnička šarolikost (bunjevački Hrvati, šokački Hrvati, sremski Hrvati, dalmatinski Hrvati, Hrvati iz nekadašnjih saveznih institucija u Beogradu, Nišu itd., ekonomski migranti iz Hrvatske i BiH tokom socijalizma itd.), što sve otežava međusobnu komunikaciju, bolju povezanost i upoznavanje.

Uspešno predstavljeni stari zanati

Izvor: Ruske slovo

U organizaciji Udruženja zanatlija i privatnih preduzetnika i Udruženja žena „Bajka“ iz Ruskog Krstura, a uz finansijsku pomoć Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i Opštine Kula, poslednje junske subote u Ruskom Krsturu održan je 6. Krsturski sajam. Ovogodišnja manifestacija bila je posvećena stariim zanatima sa motom „Nek se ne zaboravi“.

U ime organizatora, manifestaciju je otvorio predsednik Udruženja zanatlija, Vladimir Emejdi. Ovom prilikom su stariji krsturski majstori, osim alata, na licu mesta predstavili svoju delatnost, dok su u dvorišti Majstorskog doma kuvarice u kotlovima kuvali slatki kupus i pićeći paprikaš s testom.

Osim predstavljanja starih zanata, ispred Majstorskog doma bilo je i dvadesetak standova sa proizvodima raznih udruženja i privrednika iz Krstura, Kucure, Kule, Subotice, Bačke Topole i Petrovaradina, a bilo je organizovano i takmičenje u pravljenju najbolje štrudle s makom.

Iftar u Sjenici

Izvor: BNV

Bošnjačko nacionalno vijeće, najviše predstavničko tijelo Bošnjaka u Republici Srbiji, povodom mjeseca Ramazana organizovalo je Iftar – večeru u četvrtak 23. juna 2016. godine u Sjenici u hotelu „Borovi“, za nosioce visokih javnih funkcija iz Sandžaka i šireg okruga.

Iftaru su prisustvovali načelnici Raškog i Zlatiborskog upravnog okruga, gradonačelnici i predsjednici opština sjevernog i južnog Sandžaka, te rukovodioци pravosudnih organa i načelnici policijskih uprava u Novom Pazaru i Prijepolju.

Predsjednik Vijeća, dr. Sulejman Ugljanin, se u svojstvu domaćina obratio prisutnima i istakao da je osnovni zahtjev Bo-

šnjačkog nacionalnog vijeća prema državnim organima da se pitanje manjinskih prava rješava institucionalno, te da je potrebno da državni organi omoguće da Bošnjaci uživaju svoja zakonom propisana prava.

U svom obraćanju predsjednik Ugljanin je dodao da je Sandžak regija koja je podijeljena na jugozapadnu Srbiju i sjeve-

roistočnu Crnu Goru, ali je zapravo teritorijalna jedinica sa zajedničkom historijom, kulturom, tradicijom i jezikom, te prostor u kojem već vijekovima zajedno žive u harmoniji ljudi različitih nacionalnosti i različitih vjeroispovjesti – muslimani, pravoslavci i katolici.

Bošnjačko nacionalno vijeće već tradicionalno organizuje iftare povodom Ramazana – mjeseca posta koji ima veliki značaj u životu Bošnjaka zbog porodičnih i vrijednosti, mira i dobročinstva koje bošnjačka zajednica sa velikom pažnjom njeguje.

Ardita Sinani – prva žena na čelu Skupštine opštine Preševo

Izvor: Blic

Ardita Sinani, iz Partije za demokratsko delovanje, izabrana je za predsednicu Skupštine opštine Preševo na zasedanju preševskog parlamenta održanom 27. maja, 2016. godine. Ovo je prvi put u istoriji Preševa da je žena dobila tako visoku rukovodeću poziciju u nekom državnom organu.

– Ovo je veliki izazov, ali ču se zalagati da sve obaveze obavljam sa velikom odgovornošću. Ovo jeste istorijski događaj za opštinu Preševo, ali se nadam da će na našim prostorima biti što više žena na rukovodećim i odlučujućim mestima. Zalagaću se da se na najbolji način

Želim da poštujem zakone i da dobro radim.

Da budem jednaka prema svim građanima i prema svima u skupštini, a sve za dobrobit građana – rekla je Ardit Sinani.

podjednako rešavaju problemi građana i građanki naše opštine – rekla je ona.

Poručuje i da je ekonomija najveći problem, te da očekuje saradnju i pomoć Vlade Srbije.

– Prezadovoljna sam što sam predsednica, ali osećam i veliku odgovornost prema svima. Želim da poštujem zakone i da dobro radim. Da budem jednaka prema svim građanima i prema svima u skupštini, a sve za dobrobit građana – rekla je Ardit Sinani.

Ardita je na aprilskim izborima bila nosilac liste PDD partije bivšeg po-

slanika Rize Halimija, koja je osvojila deset od ukupno 38 odbornika u SO Preševo.

PDD će vladati na lokalnu u koaliciji sa Alternativom za promene (AP), koja je osvojila 11 odborničkih mandata, a, prema sporazumu, predsednik opštine biće Šćiprim Arifi iz AP.

Nova predsednica lokalnog parlamenta objašnjava da će se zalagati za poštovanje zakona i za ekonom-

ski razvoj Preševa.

– Svi znamo da je Preševo najmanje razvijeno u Srbiji i da ima veliku stopu nezaposlenosti. To moramo da počnemo da rešavamo – rekla je ona.

Istakla je i problem sa udžbenicima na albanskom, kao i problem stipendija za studente koji su iz Preševa, a studiraju u Prištini, Tirani, Tetovu i nekim drugim gradovima.

– Ipak, ekonomija je najveći problem i to treba da radimo u ovom mandatu – ocenjuje Ardit Sinani.

Ona očekuje mnogo bolju saradnju sa Vladom Srbije bez čije pomoći, kako je istakla, nije moguće poboljšati uslove života u Preševu.

– Mi očekujemo pomoć Vlade Srbije. Kako napreduje Vlada Srbije u pregovorima sa EU, mi očekujemo i da naš odnos sa vladom

bude bolji – objašnjava nova predsednica Skupštine opštine Preševo.

Građani Preševa zadovoljni su što prvi put u istoriji za predsednika lokalnog parlamenta imaju ženu.

– To je dobro, jer je pametna. To je žena „drugi Klinton“ za politiku u našem kraju. Sposobna je i očekujemo da Preševo ide napred. Mislimo da je dobro što je žena predsednica, ali i sve zavisi od partija –

komentarisali su građani Preševa.

Ardita Sinani je profesor informatike i radi u Gimnaziji u Preševu. Politikom je počela da se bavi pre deset godina.

– Želja mi je da Preševo bude dobro mesto za život. Da naša deca koja studiraju u inostranstvu kad završe škole dođu natrag u Preševo i svoje znanje ulože u razvoj ovog mesta – naglašava Ardit.

Ardita Sinani je rođena 1980. u Preševu. Po zanimanju je diplomirani ekonomista menadžmenta i informatike. Diplomirala je u Prištini 2003., a trenutno radi kao profesorka informatike u gimnaziji. Član je Partije za demokratsko delovanje (PDD) već deset godina, a prošlog decembra izabrana je za predsednicu ogranka PDD za Preševo. Udata je, majka dvoje dece.

Oboležen Dan državnosti Slovenije

Izvor: RTS

Ambsada Republike Slovenije u Beogradu obeležila je 27. juna Dan državnosti, 25 godina od nezavisnosti, kao i Dan vojske. Tim povodom, ambasador Slovenije Vladimir Gasparič dodelio je zahvalnice koje, kako je naveo, utiču na

dobar rad u Srbiji i dobrobit Slovenije.

Zahvalnica je uručena počasnom konzulu Slovenije u Srbiji, Rajku Mariću, za zaступanje svestranih interesa Slovenije u Srbiji, predsedniku Nacionalnog saveta slovenačke nacionalne manjine u Srbiji,

Saši Verbiću, za dosadašnji rad na udruživanju Slovenaca u Srbiji kao podstrek za dalje povezivanje, kao i predsedniku „MK grupe“, Miodragu Kostiću, za razvoj privredne saradnje između Srbije i Slovenije.

Priskakanje vatre u Tavankutu i Đurđinu

Izvor: HNV

Priskakanje vatre, u organizaciji UBH „Dužjanca“ održano je u dvorištu župe sv. Josipa Radnika u Đurđinu 23. lipnja, dok je 25. lipnja održano i u Donjem Tavankutu, tačnije ispred Etnosalaša „Balažević“.

U programu u Đurđinu su sudjelovala djeca i mladi folklornog odjela HKC „Bunjevačko kolo“ na čelu s voditeljem odjela Andrijom Bašićem Palkovićem kao i djeca i mladi HKPD „Đurđin“. Prisutne sudiovine i goste je pozdravio Marinko Piuković, direktor UBH „Dužjanca“. Među gostima su bili i monsinjor Stjepan Beretić, predsjednik Katoličkog društva za kulturu povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, monsinjor dr. Andrija Anišić, predsjednik UBH „Dužjanca“ te mjesni župnik velečasnici Miroslav Orčić. Voditeljica programa je bila Ana Dulić a sve su oplemenili zvuci tamburice članova tamburaškog orkestra HKC „Bunjevačko kolo“.

Stari bunjevački običaj koji se održao na salašima Sjeverne Bačke, priskakanje vatre na svetog Ivana Cvitnjaka, polako privlači sve veću pozornost. Ne-kada se u svakome šoru u selu palila vatra u večernjim satima od svetog Ivana do Petrova. Običaj je do nedavno bio gotovo zaboravljen i rijetko se prakticirao.

Jun u znaku kulturnih dešavanja

Izvor: Hlas ľudu

Druga polovina juna je bez sumnje obilovala raznim kulturnim dešavanjima, od kojih su neka imala i svoja jubilarna izdanja.

U Kisaču se od 16. – 19. juna održavao festival dečjeg folklora „Zlatna kapija“ (slov. „Zlatá brána“). Festival se održava već 23 godine a svaki put okupi preko 1.000 dece iz slovačkih vojvođanskih sela, gostujućih sela iz okoline Kisača, kao i Slovačke Republike.

Glavna svečanost se i ove godine održala u nedelju, dok su prethodnih dana posetioци mogli uživati u brojnim izložbama, dečjim predstavama i radionicama. Vremenske neprilike su ove godine pokvarile planove organizatora i, umesto na improvizovanom velelepnom dvorcu, glavni koncert se održao u Kulturnom centru „Kisač“.

Festival ima takmičarski karakter i žiri je za najbolji dečji ansambl proglašio Dečju folklornu grupu KUD „Petrovska družina“ iz Bačkog Petrovca.

Dok je Kisač bio posvećen dečjem folkloru, u Bačkom Petrovcu je održan jubilarni 20. Festival ozbiljne muzike „Prolećne note“. Ove godine se u sve-

čanoj sali Gimnazije „Jan Kollar“ okupilo 12 mladih talentovanih muzičara iz Bačkog Petrovca, Kulpina, Stare Pazove, Vojlovice i Novog Sada. Organizator festivala je Mesni odbor Matice slovačke u Bačkom Petrovcu.

Međutim, svoj jubilej je proslavila još jedna tradicionalna manifestacija. „Susret ispod lipa“ je manifestacija koju već 45 godina organizuju omladinski časopis „Polet“ (slov. „Vzlet“) i Novinsko-izdavačka ustanova „Hlas ľudu“. Ovogodišnji susret se održao u Boljevcima.

Pored toga što „Susret“ okuplja veći broj mladih pisaca i slikara koji svoje rade objavljaju u časopisu „Polet“, mlađi umetnici imaju mogućnost da se upoznaju sa slovačkim vojvođanskim piscima, kao i piscima iz Slovačke. Svake godine se dodeljuju i nagrade za najbolju poeziju i likovne rade. Ovog puta je žiri nagradio Jana Vlčeka iz Padine (likovni radovi) i Janu Domonji iz Kisača (poezija).

Edukativna serija na slovačkom jeziku

Ukoprodukciji Radio-televizije Vojvodine, Asocijacije slovačkih novinara, Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine i Antifriz filma, nastala je igrano-edukativna serija za decu na slovačkom jeziku „U potrazi za mekim F“ (slov. „Mäkké F“). Za sada je snimljena pilot epizoda pod nazivom „Tabla beskućnica“, a u planu je realizacija deset 30-minutnih epizoda. Ovaj projekat je nastao u Centru za kompetentnost i strateški razvoj Radio-televizije Vojvodine, pošto je konstatovano odsustvo programa za decu na slovačkom jeziku, kao i činjenica da su retki scenaristi koji bi se tom vrstom programa bavili. Tim povodom, organizovane su radionice sa potencijalnim autorima, a kao proizvod pojавio se scenario za pilot epizodu koja je pokazala veliki potencijal projekta, tako da je odlučeno da se na osnovu pilota uradi 10 epizoda serijala.

Epizode su samostalne priče, a u seriji ih vezuje isti prostor (škola), konstrukcija priče (u školi se pojavljuje problem koji se rešava zahvaljujući staroj tabli na tavanu škole), stalni likovi (učenici, sekretar škole, domar i kuvarica u školskoj kuhinji). Pripreme za nastavak snimanja su u toku, te će gledaoci uskoro imati priliku da na programu Radio-televizije Vojvodine prate serijal „U potrazi za mekim F“.

“Jevrejska čitaonica u Beogradu” u štampi

Početkom oktobra 2016. godine, u izdanju izdavačke kuće „Čigoja štampa“ iz Beograda, izaći će iz štampe knjiga „Jevrejska čitaonica u Beogradu 1929-1941“ autora Radivoja Davidovića. Rukopis je nagrađen na prošlogodišnjem Nagradnom konkursu Saveza jevrejskih opština Srbije. Knjiga će imati 200 strana i biće ilustrovana sa 60 kvalitetnih fotografija i crteža.

Recenzent knjige je književnik Filip David.

Iz sadržaja:

Jevrejska čitaonica odigrala je veliku ulogu u kulturnom životu beogradskih Jevreja između dva svetska rata. U njoj je organizovan veliki broj popularnih predavanja koja će biti prezentovana u knjizi o najpoznatijim ličnostima iz jevrejske nauke, kulture, istorije i drugih oblasti.

Objavljanje knjige finansijski je pomogla Kulturna i humanitarna Fondacija Sabitaj Buki Finci.

Konkurs

Konkurs za književne radove sa jevrejskom tematikom

Savez jevrejskih opština Srbije raspisuje jubilarni 60. nagradni konkurs za književne radove sa jevrejskom tematikom iz oblasti:

- književnost (roman, pričevacka, pesma)
- naučni rad
- memoari i hronike

Žiri dodeljuje tri nagrade.

Žiri može odlučiti da nagrade dodeli i drugačije.

Radove slati pisane na srpskom ili srodnim jezicima, kucane mašinom ili na kompjuteru, u dva primerka koji se ne vraćaju.

Autori ne mogu konkurisati radovima koji su već objavljeni ili nagrađeni na nekom drugom konkursu.

Radovi se potpisuju šifrom i dostavljaju uz drugi zatvoreni koverat sa rešenjem šifre.

Krajnji rok za podnošenje radova je 31. avgust 2016.

Rezultati konkursa biće objavljeni u listu „Politika“ krajem novembra 2016.

Radove slati na adresu:

SAVEZ JEVREJSKIH OPŠTINA SRBIJE / za Nagradni konkurs /

Kralja Petra 71 a/ III, POB 30, 11000 BEOGRAD

Grčka manjina u političkoj areni Srbije

Krajem marta ove godine u Registrovom registru političkih stranaka upisana je Građanska stranka Grka Srbije. Predsednik Nacionalnog saveta grčke nacionalne manjine, Vasilios Provelegios, je za Minority News izjavio da će se osnivanjem političke stranke grčki i srpski interesi još bolje artikulisati. „Preko Nacionalnog saveta grčke nacionalne manjine, za koji nisu znali čak ni mnogi Grci, nismo uspevali da najširu

javnost obavestimo o našem postojanju i delovanju. Istine radi, delimično zbog toga što nismo dobijali prostor u medijima, ali još više zbog toga što nismo kao neke druge manjinske zajednice bili uporni u neprestanom ukazivanju na probleme. Objektivno, mi i nismo zahtevali mnogo, jer smo bili zadovoljni što Srbija koja nam je dala državljanstvo uz pomoć svojih poreskih obveznika nam plaća da učimo maternji jezik, da negujemo grčku

kulturu i učimo grčku istoriju. Sada imamo i adekvatni prostor u ulici Gavrila Principa 9, pa su stvorene prepostavke da krenemo sa političkim aktivnostima, jer smatramo da preko grčkog intelektualnog konkusa kome težimo, i Grka koji se nalaze na mestima odlučivanja o Srbiji, od Evropskog parlamenta do američkog Senata, možemo mnogo da učinimo za naša dva bratska naroda,” rekao je Vasilios Provelegios.

Tražimo najmanje od mogućeg

Kad smo shvatili da za našu grčku zajednicu možemo vrlo ograničeno da uradimo kroz rad Saveta, za razliku od nekih brojnijih manjina koje imaju svoje škole i u njima uče istoriju u kojoj čak neretko Srbe prikazuju kao osvajače, odlučili smo da osnujemo stranku, jer ne možemo da ostvarimo skoro ni jedno pravo po važećem zakonu a koja se tiču obrazovanja na maternjem jeziku, pa čak ni to da dobijemo odeljenje u školi u kome će se govoriti grčki.

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Fondacija za otvoreno društvo, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i Misija OEBS u Srbiji. Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove vlada i organizacija koje finansiraju projekat